

УДК 351.82:331.5

DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4038.22.2018.164722>

Сухомлин Віктор Борисович

проректор з соціально-економічного розвитку

Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості України

ORCID: 0000-0001-9558-1968

e-mail: valentyana_zozulia@ukr.net

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ПРОБЛЕМИ ЗАЙНЯТОСТІ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ДОСЛІДНИЦЬКИХ ПІДХОДІВ

Здійснено ідентифікацію проблеми зайнятості населення у контексті сучасних дослідницьких підходів, на підставі цього систематизовано основні дослідницькі концепції щодо її визначення, класифіковано основний категоріальний апарат до її розуміння, розроблений у межах західноєвропейської науки. На цій основі запропоновано авторську конструкцію визначення зайнятості як об'єкта соціальної політики, який характеризує сукупність відносин, що формуються у суспільстві в контексті реалізації соціально-трудової діяльності громадян, що відображає їх рівень включення у відповідні трудові процеси та реалізацію їх особистісних і суспільних потреб та інтересів, від чого залежить добробут суспільства. Наведено його важливі макроекономічні показники. Показано завдяки чому відбувається звуження та розширення відповідних демографічних процесів у суспільстві. Охарактеризовано зайнятість як суспільно-корисну діяльність працездатного населення, яке виконує відповідні суспільно-значимі функції на умовах громадсько-правового договору.

Ключові слова: зайнятість населення; ринок праці; соціально-трудова відносина; соціально-трудова процеси; демографічні процеси; працездатне населення; безробіття; політика держави у сфері зайнятості; трудові здібності; трудовий потенціал суспільства; суспільно-корисна діяльність; індивідуальне та суспільне виробництво; державний сектор; приватний сектор; рівновага ринку праці.

Постановка проблеми. Для ефективності функціонування економічної й політичної системи життєдіяльності суспільства держава передбачає формування та реалізацію політики зайнятості, яка б слугувала створенню збалансованої кількості місць, відповідно до задоволення духовних та матеріальних потреб населення. Досягнення високих показників соціально-економічного розвитку сучасної постмодерної держави залежить від забезпечення високого рівня зайнятості трудового потенціалу нації. Відтак у межах різних сучасних дослідницьких підходів сформувалась

значна кількість концепцій та теорій щодо методології ідентифікації зайнятості населення, її структурних елементів та функцій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У межах сучасної західноєвропейської науки значний інтерес щодо дослідження проблем зайнятості становить концепція Т. Веблена, який нею пропонує вважати “соціально-економічну характеристику, що відображає формування, розподіл та використання трудових ресурсів на основі оцінки здібностей людини та її трудової діяльності, за наявності відповідного рівня освіти, встановленої оплати праці” [1]. З огляду на це, зайнятість є сукупністю відносин, які формуються між людьми у процесі забезпечення їх робочими місцями та участю у суспільній діяльності. Передусім зайнятість є методологічною характеристикою економічно активного населення, яка розкриває структурні особливості стабільно динамічного розвитку суспільства. Це свідчить про те, що зайнятість є однією із умов економічного відтворення суспільства, оскільки завдяки їй забезпечується функціонування структурних виробничих процесів у суспільстві. У такий спосіб зайнятість населення, на думку вченого, повинна забезпечити “пропорційність та динамічність відповідних суспільних процесів, що у сукупності гарантуватиме стабільне відтворення суспільного розвитку” [2].

У більшості сучасних дослідницьких підходів превалює підхід до ідентифікації зайнятості, який акумулює увагу на характеристиці антропоцентричних складових. Зважаючи на це, В. Гімпельсон зайнятістю вважає “стан людини в включеній в суспільно корисну діяльність пов’язану із задоволенням її особистих та суспільних потреб, що не суперечить законодавству держави і яка приносить трудовий дохід” [3]. Такий контекст розуміння зайнятості характеризує зайнятість як структурну й необхідну умову сталого суспільного розвитку й суспільного прогресу. Суспільна стабільність, за умов реалізації належної державної політики зайнятості, здатна гарантувати нову синергію гнучкості соціальної політики й адекватного реагування на відповідні суспільні виклики, які призводять до деформації сучасного ринку праці.

Виокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми. Доцільно відзначити, що нормативне й концептуальне осмислення питань зайнятості населення й досі позбавлене легального визначення, що у такий спосіб призвело до відсутності єдиного методологічного погляду на їх ідентифікацію. Це у такий спосіб обумовлює доцільність детального аналізу сутності, основних концепцій та підходів, структурних аспектів щодо ідентифікації змісту зайнятості та розроблення політики держави щодо її забезпечення.

Метою статті є здійснити ідентифікацію проблеми зайнятості населення у контексті сучасних дослідницьких підходів. Досягнення цієї мети обумовлює вирішення відповідних завдань, зокрема: систематизувати основні дослідницькі підходи до її визначення, класифікувати основний

категоріальний апарат щодо її розуміння в межах західноєвропейської науки, запропонувати авторську конструкцію визначення зайнятості як об'єкта соціальної політики, охарактеризувати зайнятість як суспільно-корисну діяльність працездатного населення, яке виконує відповідні суспільно-значимі функції на умовах громадсько-правового договору.

Виклад основного матеріалу. У межах різних дослідницьких підходів у контексті ідентифікації сутності зайнятості населення використовується різнометодологічна кількість його визначень, зокрема: продуктивна, раціональна, оптимальна, збалансована, ефективна, які здебільшого стосуються уточнення його змістовної структури. Однак саме ці поняття не дозволяють здійснити чітке ранжування між поняттями “зайнята робоча сила”, “її резерв” та “трудові ресурси”. Останні у більшості підходів означають “частину населення держави, яка володіє фізичним розвитком, розумовими здібностями і знаннями, необхідними для виконання відповідних професійних функцій” [4]. Водночас до трудових ресурсів не належать люди, які втратили працездатність, або також ті, що не володіють нею. Це свідчить також і про те, що здатність людини виконувати свої професійні функції залежить від відповідних умов, серед яких вік, який має певні фізичні обмеження, та специфіка виконувати функції. З огляду на таку дослідницьку логіку, сферу зайнятості населення пропонується розглядати через призму аналізу структури трудових ресурсів та їх фізичної й моральної здатності виконувати відповідні суспільні функції. Її основними елементами є економічно активне населення (охоплює всіх фактично зайнятих в економічній системі держави, хто безпосередньо забезпечує пропозицію робочої сили в суспільстві) та економічно неактивне населення (особи працездатного віку, які з різних причин не зайняті в економічній системі держави (учні, студенти, слухачі та курсанти, аспіранти денної форми навчання), особи, які отримують пенсію у разі втрати годувальника, зайняті доглядом за дітьми або за хворими родичами, особи, які не мають роботи, або ті, яким немає необхідності працювати, щоб забезпечити собі засоби для існування) [5].

Особливий методологічний інтерес у межах цього дослідження становить також концепція розуміння зайнятості як структурного елементу соціально-економічної політики держави. Зважаючи на це, А. Рофе використовує поняття “повна зайнятість в ринковій економіці”, яким вважає “форму максимально можливого використання для роботи трудового населення, що супроводжується достатністю робочих місць для добровільно бажаних працювати” [6]. Такий контекст під зайнятістю населення дозволяє розуміти інструмент ефективного використання трудового потенціалу суспільства на користь здійснення суспільно-корисної діяльності. Відтак вченим запропоновано поняття “ефективна трудова діяльність, яка включає оптимальний суспільний розподіл праці, якісну та кількісну відповідність кваліфікованої праці працівників” [7]. З огляду на це, вченим

ідентифіковано зміст поняття “продуктивна” (ефективна) зайнятість, яка характеризує повну зайнятість, що відповідає вимогам раціональності, й на цій основі ним розроблено систему показників, які визначають рівень ефективності зайнятості населення:

- пропорції розподілу ресурсів праці суспільства за типом їх участі в суспільно корисній діяльності;

- рівень зайнятості населення, який відображає, з одного боку, потребу громадян у оплачуваній роботі, з іншого – потребу економічного сектору в працівниках;

- структура поділу працівників за галузями економіки, що по суті означає пропорції розподілу трудового потенціалу за видами зайнятості;

- професійно-кваліфікаційна структура працюючих, що засвідчує розподіл працюючого населення на професійно-кваліфікаційні групи і відображає міру збалансованості підготовки кадрів із потребою економіки у кваліфікованих працівниках [8].

Важливим концептуальним доповненням до теоретико-методологічного аналізу категорії зайнятості населення є концепція “неформальної” і “нетоварної” зайнятості. У більшості гностичних підходів обґрунтовується положення, що “неформальний сектор ринку праці виникає в результаті зростання показників безробіття, тоді коли формальний сектор не може забезпечити роботою всіх бажаних, завдяки тому, що офіційна підтримка безробітних відсутні або достатньо слабка” [9]. На підставі цього С. Ірлом класифіковано основні риси, які характеризують зайнятість у неформальному секторі економіки, серед яких: відсутність офіційної реєстрації діяльності; підвищення показників самозайнятості; низькі показники інвестування у засоби праці; спрощена доступність праці для працівників; низький рівень доходів; досить частий контроль із боку кримінальних структур [10]. З огляду на це, зайнятість населення у неформальному секторі економіки є досить структурованою, на відміну від зайнятості у “нетоварному” секторі, яка враховує всі види неоплатної роботи, результати якої використовуються працівниками або членами їх родин. У такий спосіб зайнятість населення є стратегічним інструментом попередження безробіття, а відтак й мобілізації суспільної динаміки, спрямованої на створення необхідних духовних й матеріальних благ для суспільного розвитку.

Ідентифікація проблеми зайнятості в особливому методологічному контексті постає також у межах і концепції Б. Гріффітца, який зважає на доцільність обґрунтування сутності трудової зайнятості, вважаючи нею “зайнятість громадян у сфері суспільної та особистої праці, яка здійснюється у формах, які не суперечать законодавству, і яка спрямована на отримання заробітку (трудового доходу) або інших ресурсів, так і не має такої мети” [11]. У межах цього підходу ідентифіковано два види трудової діяльності, кожен із яких має свої форми, які стосуються, передусім,

виховання дітей, догляду за хворими, благодійної діяльності, ведення домашнього господарства. У такому контексті трудова діяльність розглядається як зайнятість людей у сфері економічної діяльності, яка забезпечує розвиток та функціонування суспільства, гарантуючи кожному громадянину належну винагороду за його працю. Такий контекст розуміння також свідчить про те, що зайнятість досить чітко синхронізується з об'єктивними потребами та професійними задатками людини. Якщо ці потреби належно реалізовано, то і зайнятість набуває ознак повної, якщо недостатньо реалізовані, то, відповідно, зайнятість є частковою.

У контексті ідентифікації сутності категорії зайнятості населення на особливі уваги заслуговує концепція, в межах якої вона розглядається через призму аналізу змісту якості робочої сили. З огляду на це, чим вища якість робочої сили, тим вищими є показники зайнятості населення, тим більшою стабільністю й динамічністю характеризується суспільний розвиток. Якістю робочої сили П. Герман вважає “сукупність людських характеристик, які проявляються у процесі діяльності і включають в себе кваліфікацію та особливі якості працівника: стан здоров'я, інтелектуальні й адаптаційні здібності, інноваційність, професійна придатність та моральність” [12]. З огляду на таку ідентифікацію зайнятості населення, вчений наголошує на необхідності розмежування якості робочої сили й кваліфікації працівника, вважаючи останньою “сукупність загальної і професійної підготовки працівника, знань, умінь, професійних навичок і досвіду необхідних для виконання в даних організаційно-технічних умовах видів робіт” [13]. На підставі цього ним класифіковано основні елементи робочої сили, які і визначають динаміку зайнятості населення у процесах суспільної практики. До таких елементів він зараховує:

– *професійні знання*, які визначаються рівнем розвитку людини, що базується на її розумових здібностях, досвіді, освіті, необхідних для виконання конкретного завдання;

– *уміння (навики) людини*, визначаються його фізичними даними, необхідними для виконання завдання;

– *компетентність* як рівень загальної і професійної підготовки, що дає змогу адекватно реагувати на вимоги конкретного робочого місця або виконуваної роботи, які постійно змінюються;

– *відповідальність*, що визначається сумлінністю, надійністю, які необхідні для виконання різних завдань без шкоди для людей і матеріальних збитків, а також світоглядом, необхідним для того, щоб не допустити виникнення порушень у виробничому процесі [14].

З огляду на це, сфера зайнятості населення у структурно-функціональному аспекті залежить від особистих характеристик людини, які і визначають її статику чи динаміку. До особистих характеристик у конкретно ранжованому порядку Г. Левін пропонує зарахувати такі: стан здоров'я, який проявляється у комфортності фізичного, розумового та

соціального самопочуття; розумові здібності, інтереси, характер, адаптованість працівників (його спроможність прилаштуватись до місця і умов трудової діяльності та безпосереднього соціального середовища); мобільність (готовність працівника до професійних і територіальних переміщень), вмотивованість (здатність працівника реагувати на зовнішні фактори, які спонукають до певного виду трудової поведінки для досягнення виробничих цілей), інноваційність, професійна орієнтація, професійна придатність [15].

Значна роль у контексті ідентифікації проблеми зайнятості населення належить праці С. Латхауса, який аналізує, враховуючи вирішення проблем праці, формування трудових відносин. Зайнятість, на думку вченого, означає “міру залучення людей у трудову діяльність та ступінь задоволення їх потреб у праці, забезпечення робочими місцями” [16]. У цій методологічній транскрипції поняття “зайнятість” передусім відображає потребу людей у різних видах суспільно корисної діяльності, а також і ступінь задоволення цієї потреби. З огляду на це, зайнятість населення – соціально-економічна конструкція забезпечення повної та продуктивної зайнятості населення, яка слугує підвищенню ефективності праці і суспільстві. У цьому аспекті йдеться про те, що формування структури зайнятості населення має відбуватись відповідно до потреб удосконалення відповідної сфери чи галузі, з урахування відповідних соціально-демографічних показників.

Своєрідним методологічним продовженням до наведеної вище ідентифікації зайнятості населення є концепція Ж. Макдевіда, у межах якої вона означає “сукупно стабільне функціонування соціально-економічних відносин у суспільстві, які забезпечують можливість “прикладення” праці у різних сферах господарської діяльності” [17]. У такий спосіб зайнятість населення забезпечує системне й перманентне відтворення робочої сили на всіх без винятку рівнях функціонування суспільної праці та виробництва. При цьому вчений особливу увагу звертає на зміну індивідуального підходу щодо визначення сутності зайнятості в умовах впровадження ринкової економіки, оскільки змінюється сама технологія ефективної зайнятості. На думку Ж. Макдевіда, “на зміну ідеології загальної зайнятості всього працездатного населення, яка підкріплюється обов’язком людини брати участь у суспільному виробництві, приходять концепції забезпечення бажаної зайнятості і вільного вибору форми та виду зайнятості” [18]. Базовим методологічним принципом такої теоретичної конструкції розуміння зайнятості є те, що держава має брати на себе відповідні зобов’язання, аби гарантувати кожному громадянину можливість працювати, зважаючи на що і сама людина здобуває більше свободи вибору у напрямку реалізації права вибору на місце та вид діяльності.

Зазначений вище підхід до ідентифікації зайнятості населення є типовим для більшості американських наукових шкіл, де конструкція зайнятості населення розглядається як формальна умова демократизації

публічного управління. У цьому аспекті йдеться про те, що в межах демократичної організації публічної влади громадяни здобувають можливість добровільного вибору здійснювати свої права на реалізацію суспільно корисної діяльності. Таким чином, лише демократична система публічного управління створює відповідні технологічні запобіжники, які накладають заборону на адміністративний примус людей на працю, санкціонуючи їх право на незайнятість за умов наявності у них прибутків, які не суперечать законодавчим нормам. У такий спосіб цей підхід до ідентифікації зайнятості населення “легалізує абсолютно законні, суспільно визнані форми трудової діяльності – роботу на дому, в домашньому господарстві, виховання дітей, догляд за людьми похилого віку та інвалідами” [19]. З огляду на це, демократична система публічного управління закладає такі методологічні й технологічні регулятори адміністрування, які розширюють нормативи для вільної реалізації права громадян на реалізацію власної життєдіяльності, враховуючи відповідні соціально-економічні умови розвитку та функціонування держави.

Методологічно близькою до наведеної вище є концепція зайнятості, розроблена І. Ньюменом, у межах якої вказано на певні технологічні особливості виробництва, які визначають закономірності розвитку суспільства і які безпосередньо впливають на процеси залучення населення до трудових процесів. Враховуючи це, артикулюється сутність постійної зайнятості як структурної умови стабільного розвитку суспільства, оскільки вона є характеристикою рівного доступу громадян до суспільно значимої діяльності й, відповідно, рівних умов для її реалізації. У такий спосіб лише демократична організація суспільства гарантує відповідну гнучкість та внутрішню свободу, які відповідають ринковим умовам економіки. У підтвердження цього вчений відзначає, що лише “вільно-ринкові начала формування трудового сектору ринкової економіки поєднуються з державно-регулюючими началами, які створюють фундаментальні передумови для зайнятості населення” [20]. Це свідчить про становлення нового типу соціально-трудова відносин, який створює відповідні запобіжники для виникнення безпеки, примушуючи у такий спосіб державу здійснювати активну політику зайнятості населення.

У контексті аналізу сутності зайнятості особлива увага належить концепції І. Ліванса, у межах якої нею він вважає інструмент залучення людей до трудової діяльності та надання їм необхідних робочих місць, що тим самим забезпечує необхідний рух робочої сили у суспільстві, від якого залежать показники його динамічного розвитку. Задля реалізації цієї мети має відбуватись структурування ринку праці за демографічним та професійним принципом. Зважаючи на це, рівні зайнятості населення (активний чи пасивний) залежать від широких можливостей населення щодо навчання та перенавчання. Інакше вчений наголошує на виникненні нестандартних форм зайнятості, які виходять за межі традиційної організації

тривалості робочого часу, завдяки чому відбувається скорочення чисельності незайнятого населення. З огляду на це, вчений ідентифікує гнучкі форми зайнятості населення, вважаючи ними такі три контексти, як: зайнятість із різними режимами неповного робочого дня (тривалість робочого часу нижча встановлених нормативів); зайнятість із використанням нестандартних організаційних форм робочого часу (зайнятість за короткостроковим контрактом, зокрема випадкова робота); самозайнятість громадян (форма трудової активності населення, яка здійснюється без встановлення формальних трудових відносин) [21].

Висновки і перспективи подальших розвідок. Отже, здійснена нами ідентифікація проблеми зайнятості населення у контексті сучасних дослідницьких підходів дала змогу систематизувати основні дослідницькі підходи до її визначення, класифікувати основний категоріальний апарат щодо її розуміння, розроблений у межах західноєвропейської та пострадянської гуманітарної науки. На підставі цього запропоновано авторську конструкцію визначення зайнятості як об'єкта соціальної політики, який характеризує сукупність відносин, які формуються у суспільстві у контексті реалізації трудової діяльності громадян, що відображає їх рівень включення у відповідні трудові процеси щодо реалізації їх особистісних і суспільних потреб та інтересів, від якого залежить добробут суспільства, його важливі макроекономічні показники, відбувається звуження та розширення відповідних демографічних процесів у суспільстві. Показано зайнятість як суспільно корисну діяльність працездатного населення, яке виконує відповідні суспільно значимі функції на умовах громадсько-правового договору.

Список використаної література

1. Веблен Т. Теория праздного класса. Москва : Прогресс, 2007. С. 303.
2. Там же. С. 317.
3. Гимпельсон В. П., Горбачева Т. П., Липпольдт Д. О. Движение рабочей силы (оценки, международные сопоставления и влияние на рынок труда) // Вопросы экономики. 2010. №2. С. 18.
4. Майбурд Е. М. Введение в историю экономической мысли. От пророков до профессоров. Москва : ИНФРА-М, 2006. С. 99.
5. Там же. С. 103.
6. Рофе А. И. Экономика труда : учеб. для высш. учеб. завед. Москва : Высшая школа, 2005. С. 73.
7. Там же. С. 79.
8. Там же. С. 84.
9. Earl S., Carden, F., Smutylo T. Out come mapping: Building learning and reflection into development programs. Ottawa : International Development Research Centre, 2001. P. 423.

10. Ibid. P. 431.
11. Griffiths B., Emery C. Akehurst R. Economic evaluation in rheumatology: A necessity for clinical studies // *Annals of the Rheumatic Diseases*. 1995. Issue 54(11). P. 863, 864.
12. Herman P. M. [et al.]. Are cost-inclusive evaluations worth the effort? // *Evaluation and Program Planning*. 2009. Issue 1(32:1). P. 55—61.
13. Ibid. P. 59.
14. Ibid. P. 60.
15. Levin H. M., Mc Ewan, Patrick J. Cost-effectiveness analysis: Methods and applications. 2-nd ed. Thousand Oaks. CA : Sage Publications Inc., 2001. 299 p.
16. Lusthaus C. [et al.]. Organization assessment: A framework for improving performance. Ottawa: International Development Research Centre, 2002. P. 79.
17. Mc David J. C., Hawthorn L. R. L. Program evaluation and performance measurement: An introduction to practice. Thousand Oaks. CA : Sage Publications Inc., 2006. P. 37.
18. Ibid. P. 57.
19. Nagel S. S. (Eds.). Handbook of public policy evaluation. Thousand Oaks, CA : Sage Publications Inc., 2002. P. 69.
20. Newman I., Benz C. R. Qualitative and quantitative research methodology: Exploring the interactive continuums, Southern Illinois University. [S. p. : s. n.], 1998. P. 117.
21. Livanos I., Wilson R. A. Modelling the demand for skills // Thessaloniki: Cede fop. Forecasting skill supply and demand in Europe to 2020: technical report. 2010. № 2. P. 81.

Статтю подано: 10.10.2018

Статтю схвалено: 17.11.2018

Sukhomlyn Volodymyr Borysovych

Vice-rector for social-economic development

Ukrainian State Employment Service Training Institute

ORCID: 0000-0001-9558-1968

e-mail: valentya_zozulia@ukr.net

IDENTIFICATION OF THE PROBLEM OF EMPLOYMENT IN THE CONTEXT OF MODERN RESEARCH APPROACHES

Problem setting. The effectiveness of the functioning of the economic and political system of vital functions of the society the state foresees the formation and implementation of a policy of employment, which would serve to create a balanced number of places of work in accordance with the spiritual and material needs of the population. The achievement of high indicators of socio-economic development of a modern postmodern state depends on ensuring a high level of

employment of the labor potential of the nation. Thus, within the framework of various modern research approaches, a significant number of concepts and theories were formed concerning the methodology of identifying the employment of the population, its structural elements and functions.

Recent research and publications analysis. In the framework of modern Western European science, the concept of T. Weblen and V. Hympeison is of considerable interest in the research of employment issues.

Highlighting previously unsettled parts of the general problem. It is worth noting that the normative and conceptual understanding of issues of employment of the population is still deprived of legal definition, which in this way led to the lack of a unified methodological view concerning their identification. This in such a way determines the expediency of a detailed analysis of the essence, the basic concepts and approaches, the structural aspects of identifying the content of employment and elaborating a state policy for its ensuring.

The purpose of this article is to identify the problem of employment in the context of modern research approaches.

Paper main body. Within the limits of various research approaches in the context of identifying the nature of employment of the population, a multi-methodological number of its definitions is used, among them are productive, rational, optimal, balanced, effective, which in most cases relate to the refinement of its content structure. However, these concepts do not allow for a clear ranking between the concepts: employed workforce, its reserve and labor resources.

In the context of identifying the nature of the category of employment of population, the concept deserves special attention when within its framework it is considered through the prism of the analysis of the content of quality of labor force. Based on this, the main elements of the workforce were classified, which determine the dynamics of employment of the population in the processes of social practice. It includes such elements as professional knowledge, abilities (skills) of a person, competence, responsibility. In this regard, the sphere of employment of the population in the structural and functional part depends on the personal characteristics of the person, which determine its statics or dynamics.

Conclusions of the research and prospects for further studies. Thus, our identification of the problem of employment in the context of modern research approaches allowed systematizing the main research approaches to its definition, to classify the main categorical apparatus for its understanding developed within the framework of Western European and post-Soviet humanitarian sciences. On the basis of this, the authors proposed the construction of definition of employment as an object of social policy, which characterizes the totality of relations that are formed in society in the context of the implementation of labor activities of citizens, which thus reflects their level of inclusion in relevant labor processes in the implementation of their personal and social needs and the interests which the welfare of society depends on, its important macroeconomic indicators,

the narrowing and expansion of relevant demographic processes in society. Employment is characterized as a socially useful activity of the able-bodied population, which performs relevant socially significant functions under the conditions of a social-legal agreement.

Key words: employment of the population; labor market; social and labor relations; social and labor processes; demographic processes; able-bodied population; unemployment; state policy in the field of employment; labor skills; labor potential of society; socially useful activity; individual and social production; the public sector; the private sector; the balance of the labor market.

References

1. Veblen, T. (2007). *Teorija prazdnogo klasa*. Moskva: Progress. pp. 303 [in Russian].
2. Ibid. pp. 317.
3. Gimpelson, V. P., Gorbacheva, T. P., Lippol'dt D. O. (2010). Dvizhenie rabochej sily (ocenki, mezhdunarodnye sopostavlenija i vlijanie na rynek truda). *Voprosy jekonomiki*, № 2, pp. 17-19 [in Russian].
4. Majburd, E. M. (2006). *Vvedenie v istoriju jekonomicheskoj mysli. Ot prorokov do professorov*. Moskva: INFRA-M. 128 p. [in Russian].
5. Ibid. pp. 103.
6. Rofe, A. I. (2005). *Ekonomika truda: uchebnik dlja vysshih uchebnyh zavedenij*. Moskva: Vysshaja shkola. 683 p. [in Russian].
7. Ibid. pp. 79.
8. Ibid. pp. 84.
9. Earl, S., Carden, F., Smutylo, T. (2001). *Out come mapping: Building learning and reflection into development programs*. Ottawa: International Development Research Centre. pp. 423.
10. Ibid. pp. 431.
11. Griffiths, B., Emery, C., Akehurst, R. (1995). Economic evaluation in rheumatology: A necessity for clinical studies. *Annals of the Rheumatic Diseases*, Issue 54(11), pp. 863-864.
12. Herman, P. M. et al. (2009). Are cost-inclusive evaluations worth the effort? *Evaluation and Program Planning*, Issue 1(32:1), pp. 55–61.
13. Ibid. pp. 59.
14. Ibid. pp. 60.
15. Levin, H. M., Mc Ewan, Patrick J. (2001). *Cost-effectiveness analysis: Methods and applications*. Thous and Oaks. (2-nd ed.). CA: Sage Publications Inc. pp. 299.
16. Lusthaus, C. et al. (2002). *Organization a assessment: A frame work for improving performance*. Ottawa: International Development Research Centre. pp. 79.

17. Mc David, J. C., Hawthorn, L. R. L. (2006). *Program evaluation and performance measurement: An introduction to practice*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications Inc. pp. 37.

18. Ibid. pp. 57.

19. Nagel, S. S. (Eds.). (2002). *Hand book of public policy evaluation*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications Inc. pp. 69.

20. Newman, I., Benz, C. R. (1998). *Qualitative and quantitative research methodology: Exploring the interactive continuums*, Southern Illinois University. [S. p. : s. n.]. pp. 117.

21. Livanos, I., Wilson, R. A. (2010). Modelling the demand for skills. Thessaloniki In *Cede fop. Fore castings kill supply and demand in Europe to 2020: technical report*, № 2, pp. 81.

Paper submitted: 10.10.2018

Paper accepted: 17.11.2018

Цитування: Сухомлин В. Б. Ідентифікація проблеми зайнятості у контексті сучасних дослідницьких підходів // Демократичне врядування : наук. вісн. Вип. 22 / за заг. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2018. URL : www.dv.lvivacademy.com.

Citation: Sukhomlyn, V. B. (2018). Identification of the problem of employment in the context of modern research approaches. *Democratic governance*. Issue 22. URL : www.dv.lvivacademy.com.